

діяльності може досягати своєї мети в такій мірі, в якій вона створює ситуацію затребуваності особистості, її творчих сил. Створення умов, які сприяють тому, щоб при застосуванні будь-якого компоненту змісту фізичної підготовки формувалась психологічна сфера особистості курсантів – провідне завдання сучасного освітнього простору льотного ВНЗ.

Література:

1. Балл Г.О. Гуманістичні засади педагогічної діяльності // Педагогіка і психологія.- 1994.- №2.-С.21-35.
2. Зеер Э.Ф. Профессионально-образовательное пространство личности/ Рос. гос. проф.-пед. ун-т; Нижнетагил. гос. проф. коллеж им. Н.А. Демидова. Екатеринбург, 2002.- 126с.
3. Сериков В.В. Личностный подход в образовании: концепция и технологии. Монография. – Волгоград, 1994. – 164с.

Фізична і психофізіологічна підготовка як ефективний засіб формування професійної надійності майбутніх авіаційних фахівців

О.А. Редозубов, Є.О. Редозубова
Кіровоградська льотна академія НАУ

На початку ХХІ століття проблема професійної підготовки льотного складу визнана провідною у системі безпеки польотів. За останні роки відповідальність льотного складу за надійне виконання своїх професійних функцій збільшилась на всіх рівнях. Надійність пілота стала серцевиною безпеки польотів. Результати наукових досліджень [2] засвідчують, що саме через помилки льотного складу за останні роки склоподібно до 90% авіаційних пригод. Проблемою сьогодення є достовірна тенденція погіршення показників безпеки польотів на 30% порівняно із попереднім десятиліттям. За показниками Міжнародної академії проблем людини в авіації й космонавтиці рівень безпеки польотів знизився за останні 10 років у 8 раз, а за окремими видами авіації - у 10-12 раз. 2/3 усіх пригод склоюється через неправильне прийняті рішення екіпажем літака в очікуваних умовах і критичних ситуаціях; через відмови авіаційної техніки у польоті; через неправильне виконані професійні дії в умовах ліміту та дефіциту часу, а також в умовах жорсткого впливу стресу; через невміння вірно і влучно передавати командиру літака тільки конкретизовану й адресну інформацію для прийняття відповідного рішення.

Виходячи із цього, провідні держави світу прийняли комплекс заходів, щодо підвищення рівня професійної підготовки льотного складу. При цьому, безпека польотів розглядається із позиції системної орієнтації, де фізичній і психофізіологічній підготовці відводиться провідне місце. Так, зокрема дослідженнями вітчизняних і зарубіжних учених визначені основні напрямки включення засобів фізичної підготовки до системи формування професійної надійності майбутніх авіаційних фахівців. До цих напрямків увійшли:

- формування психологічного і психофізіологічного рівнів професійної

надійності;

- формування професійного довголіття й динамічного здоров'я;
- профілактика втоми та коригування професійно значущих якостей;
- проведення професійно-психологічного відбору абітурієнтів до вступу у льотні ВНЗ.

Аналіз наукової літератури з проблем професійної підготовки майбутніх авіаційних фахівців підтверджує необхідність системного оновлення теоретичних зasad і практичних рекомендацій для вдосконалення процесу фізичної і психофізіологічної підготовки майбутніх авіаційних фахівців у ВНЗ, спрямованого на формування в курсантів психологічної готовності до професійної діяльності, коригування ефективності методів їх психофізіологічної надійності. На думку Р.Н. Макарова [1], психологічна підготовка виступає у якості емерджентного результату взаємодії базових систем професійної підготовки: теоретичної, тренажерної, фізичної підготовки і реальної льотної практики, тобто як похідна підсистема. Власне, на теоретичному рівні була здійснена спроба обґрунтування міжпредметної інтеграції навчальних дисциплін теоретичного і практичного характеру з метою формування професійної надійності майбутніх авіаційних фахівців, у якій фізична підготовка відіграє провідну роль. Саме, надійність курсанта розглядається як рівень стабільності інтеграції його мотиваційних, емоційних, інтелектуальних, фізичних і психофізіологічних компонентів, спрямованих на ефективну адаптацію особистості до вимог навчально-професійної діяльності. Тут курсант включений у вищезгадану систему як підсистема, яка адаптується до формуючих впливів системи вищого рівня – системи професійної підготовки.

Література:

1. Макаров Р.Н. Основы формирования профессиональной надежности летного состава гражданской авиации. М.: Воздушный транспорт. 1990-384с.
2. Олянюк П.В., Олянюк В.П. Мировая система воздушного транспорта на рубеже тысячелетий // Проблемы безопасности полетов. 1999. - № 7 – С. 22-27.

Необходимость оптимизации психологического климата в команде волейболисток – важный аспект в организации тренировочных занятий

И.Г. Рошин, канд.психол.наук по ф/в и спорту, доцент,

Д.О. Казаков, преподаватель

Украина, Николаевский национальный университет им. В. А. Сухомлинского

Постановка проблемы. Проблема повышения эффективности организации учебно-тренировочных занятий в спортивных играх изучаемая в большом количестве исследований во многих аспектах может считаться решенной. Однако остается целый ряд вопросов, которые, во-первых, исследовались в наименьшей степени, а во-вторых, решение которых окажет влияние на спортивную деятельность команды, на ее успехи и поражения.

Влияние на игровую деятельность волейболисток взаимоотношений между